

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

2/12

RUDOLF ŚWIERCZYŃSKI (1883—1943)

Rudolf Świerczyński urodził się 23 IV 1883 r. w Rudniku koło Łowicza. W 1903 r. ukończył średnią szkołę realną w Warszawie. Przez następne dwa lata kształcił się na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym Warszawskiego Instytutu Politechnicznego, studiując równocześnie w 1904 r. malarstwo w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. Po zamknięciu Instytutu Politechnicznego przez władze carskie w następstwie wydarzeń rewolucyjnych 1905 r. kontynuował naukę — aż do uzyskania półdyplomu w 1907 r. — na Wydziale Budowlanym Wyższej Szkoły Technicznej w Darmstademie. Dalsze studia odbywał na politechnice w Dreźnie.

Uzyskawszy w 1910 r. dyplom inżyniera architekta, praktykował przez rok w biurze projektowym inż. F. Schumachera w Hamburgu. Następnie zdecydował się na powrót do kraju i zamieszkał w pozostającym pod zaborem austriackim Krakowie. W latach 1911—1914 pracował w miejscowym biurze architektonicznym Józefa Gałęzowskiego, początkowo jako współpracownik, a następnie współwłaściciel firmy.

Na wieść o podjętych przygotowaniach nad uruchomieniem Politechniki Warszawskiej R. Świerczyński przeniósł się w 1915 r. do zajętej przez Niemców Warszawy. Zaangażował się bez reszty w tworzenie Wydziału Architektury jako jeden z najaktywniejszych członków Komisji Organizacyjnej Wydziału Architektonicznego i twórca programu nauczania na tym wydziale. Od chwili rozpoczęcia zajęć w listopadzie 1915 r. do 1919 r. prowadził wykłady i ćwiczenia z projektowania architektonicznego, wprowadzając po raz pierwszy do programu elementy zabytkowego budownictwa polskich wsi i miasteczek.

W dniu 14 V 1919 r. — już w niepodległej Polsce — został mianowany profesorem nadzwyczajnym na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, a w dniu 1 IV 1921 r. — profesorem zwyczajnym. Początkowo kierował Katedrą Projektowania Wiejskiego, a po śmierci prof. K. Jankowskiego w 1928 r. objął Katedrę Projektowania Miejskiego, którą kierował do wybuchu wojny we wrześniu 1939 r. W latach 1937—1939 kierował ponadto Zakładem Projektowania Monumentalnego. W latach akad. 1922/23 i 1929/30—1930/31 był delegatem Wydziału Architektury do Senatu Politechniki Warszawskiej, a w latach akad. 1931/32—1933/34 piastował godność dziekana tego wydziału.

Do 1931 r. pracował równocześnie w Stowarzyszeniu Budowlano-Mieszkaniowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w charakterze naczelnego architekta, doradcy w biurze projektów. W latach trzydziestych odbywał podróże naukowe po Europie, jeź-

dził m. in. do Niemiec, Włoch, Jugosławii, Francji i Hiszpanii.

Poza pracą dydaktyczną na Wydziale Architektury prowadził liczne prace projektowe i uczestniczył w konkursach architektonicznych. W latach dwudziestych zaprojektował m. in. zrealizowane później kolonie oficerskie na Żoliborzu w Warszawie, zespół domów jednorodzinnych w Śródborowie koło Otwocka i gmach Banku Gospodarstwa Krajowego w Alejach Jerozolimskich w Warszawie.

W końcu lat dwudziestych i w latach trzydziestych był autorem wielu projektów architektonicznych na budowę obiektów rządowych w Warszawie, m. in. zaprojektował budynek Ministerstwa Komunikacji, siedzibę Ministerstwa Spraw Zagranicznych, gmach Kierownictwa Marynarki Wojennej i siedzibę Ministerstwa Opieki Społecznej. Wielokrotnie zdobywał najwyższe nagrody i wyróżnienia w konkursach architektonicznych. Za całokształt twórczości uzyskał w 1937 r. Grand Prix na wszechświatowej wystawie w Paryżu.

W swojej twórczości prof. R. Świerczyński nie dążył do nowatorstwa, chociaż doceniał je w pracach studentów. Jego twórczość cechowała rzetelność zawodowa i dążenie do uzyskania możliwie najwyższych wartości artystycznych w projektowanych dziełach architektonicznych. Wykonane przez niego projekty charakteryzowały się logiką kompozycji, prostotą i starannością opracowania, estetyzmem i szczególną dbałością o połączenie celowej funkcjonalności z wytwornym — aż do najmniejszego szczegółu — wykończeniem każdego detalu.

Przez pewien czas prof. R. Świerczyński związany był z awangardową grupą artystyczną „Praesens”. Ponadto należał do Towarzystwa Urbanistów Polskich i do Stowarzyszenia Architektów Polskich (w tym ostatnim sprawował od 1934 r. funkcję prezesa Oddziału Warszawskiego). Był również członkiem Komitetu Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, działał w Towarzystwie Opieki nad Zabytkami Przeszłości i uczestniczył czynnie w pracach Komitetu Odbudowy Wsi i Miasteczek.

Podczas okupacji hitlerowskiej kierował „Szkołą wewnątrz”, utworzoną przy Szkole Budowlanej w gmachu Wydziału Architektury, gdzie prowadzono m. in. tajne wykłady i ćwiczenia ze studentami. On sam kierował pracami projektowymi oraz pracami pomiarowymi nad zabytkami architektury. Prof. R. Świerczyński zmarł 14 V 1943 r. w Warszawie (niektóre źródła podają dwie inne daty śmierci: 15 lub 18 V 1943 r.). Został pochowany na cmentarzu Powązkowskim (miejsce grobu nieustalone). Był odznaczony Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości (1928).

Oprac. Jolanta Kucharska

